Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

№ 109 (4745)
ВТОРНИК
ИЮНИИН
5
1945 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Советскэ Союзай Герой генерал-полковник П. И. Батовые хоёрдохи „Алтал Одон" медаляар шагнаха тухай

Немецкэ булимтарагшадта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ Командованиин дайшалхы даалгабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэжэ, Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ абаха эрхэ олоһон генерал-полковник Батов **Павел Ивановичые** хоёрдохи «АЛТАН ОДОН» медаляар шагнаад, тэрээнэй дүрсэтэй бронзово бюст бүтээжэ, шагнагдагшын түрэһэн нютагта табсан дээрэ байгуулха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1945 оной, июниин 2.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Советскэ Союзай Герой авиациин генерал-лейтенант Е. Я. Савицкиие хоёрдохи „Алтан Одон" медаляар шагнаха тухай

Немецкэ булимтарагшадта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ Командованиин дайшалхы даалгабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэжэ, Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ абаха эрхэ олоһон Советскэ Союзай Герой авиациин генерал-лейтенант **Савицкий Евгений Яковлевичые** хоёрдохи «АЛТАН ОДОН» медаляар шагнаад, тэрээнэй дүрсэтэй бронзово бюст бүтээжэ, шагнагдагшын түрэһэн нютагта табсан дээрэ байгуулха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1945 оной, июниин 2.

Ажалта удэр

Манай колхозно таряашад хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ шалгалтануудые дабажа гараба. Дүрбэн жэл шахуу болоһон дайнай үедэ манай баатар Улаан Арми, манай агууехэ Эхэ орон эдеэ хоолоор дутаагүй гээшэ. Энэ хадаа бригада, фермэ дээгүүр хүдэлмэрилжэ байһан манай эрэгтэй эмэгтэй, үбгэн залуу бүхы колхознигуудай шэн зоригто ажалай ашаүрэ, советскэ засагтаа, агууехэ багша Сталиндаа үнэн сэхэ, инаг дуратай байһанайнь ашаүрэ мүн.

Хамтын ажал хэды ехэ хүсэтэй, хэды бата бэхи байһаниинь мүнөө дайсаниие даража илаад байхада илангаяа эли тодоор харагдана. Гитлеровскэ Германиин мэхэтэ муухайгаар добтолходо эрхим хүбүүднай Эсэгэ ороноо хамгаалхаар армида мордоһон бэлэй. Колхоз дээрэ хүдэлмэри хэдэг хүнэй тоо үсөөрһэн байгаа. Тиибэ лабашье манай колхознигууд илалта туйлахын тулада эршэтэйгээр ба эмхитэйгээр тэмсэһэн байха юм. Хоёр-гурбан, дүрбэ-табан хүнэй хэдэг юумые гансаараа хэдэг хүнүүд сэрэгэй үедэ тон олон болоо һэн. Мүнөөдэр артелиин ажалта үдэрэй данса иража хараад үзэгты! Тэндэ хэдэн зуугаад, мянганшье ажалта үдэр нэгэ жэл соо олоһон колхознигууд хэдэн олоороо байха. Эдэнэр лэ эрэлхэг танкистнууд ба лётчигуудтай хамта арад зоной дунда алдаршаха суурхаха хүнүүд гээшэ.

Иимэ эрхим хүнүүд өөрынгөө шадабари бэлигые гансал мүнөө үедэ, социалистическэ байгуулалтын үедэ дэлгэн харуулжа шадана. Социалистическэ, колхозно байгуулалта хадаа таряаша малша зоной жаргалта хүхюун ажабайдалай булагынь болоо, советскэ засагай найдамтай түшэг тулгууринь болоо.

„Бидэнэр колхозно байгуулалтагүйгөөр, эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудай шэн зоригто ажалгүйгөөр энэ хүндэ ехэ зорилгые шиидхэжэ шадахагүй байгаабди". Арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинай эдэ үгэнүүд хадаа колхозно байгуулалтын хүсэтэй бэхи байһанай, колхозно таряашадай шэн габьяагай эгээл дээдэ сэгнэлтэ мүн.

Түүхэтэ энэ сэгнэлтэ хадаа шэнэ баатаршалгануудта колхозно таряашадые уряална. Мүнөө амгалан тайбан хүгжэлтын сагай эхилээд байхада, колхозно байгуулалтын, илангаяа дайн сэрэгэй шэрүүн шанга жэлнүүдэй дүй дүршэлые хамтадхан шэнжэлхэ. колхозой ажалые улам һайнаар эмхидхэхэ хэрэгтэй. Тэрэнэй тулада ажалта үдэрые журамшуулха асуудал тон хурсаар колхоз бүхэнэй үмэнэ табигдана.

Энэ асуудал өөрынгөө удхашанарай талаар хэды ехэшье һаа һүүлэй үедэ олон нютагуудта оройдоо мартагдашаһаниинь саашадаа тэсэмээр бэшэ байна. Үнэнтэ дээрээ хайшаа байнаб гэхэдэ: элдэб янзын ажалай нормо үниинһөө хойшо шэнэлэгдээдүй, тиимэ дээрэһээ хэһэн ажалай үрэ дүн олонхи колхозуудта буруугаар гаргагдадаг байна. Тиихэдэ нэгэшье аймагай газарай таһаг болбол ажалай нормо тухай анхардаггүй зантай болшоо. БМАССР-эй газартаряалангай Наркомадшье эдэ бүхы дутагдалые хаража байгаад ямаршье хэмжээ абадаггүй байха юм. Иигээд байхада колхознигуудай мэргэжэл шадабариинь ургалтые харуулха, хүнэй хэһэн ажалай дүн ба үнэ сэн харуулжа байха ажалта үдэр хэнээршье хинагдангүй өөрөө бүтэхэдэ табигдашоод байна гээшэ.

ВКП(б)-гэй обкомой XIX пленум болбол колхозуудта тоо бүридхэлые тодо һонороор хүтэлхэ, ажалта үдэрые журамшуулха тушаа тусхайлан заажа тогтоол соогоо бэшэһэн бэлэй. Теэд энэ хэрэгтэ урдынхидаал адли харюусалгагүйгөөр хандаха ябадал үргэлжэлжэ байна.

Жэшээень абаад хэлэхэдэ, Зэдын аймагай Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлени болбол артелиин элдэб янзын ажалай нормо мүнөөшье болтор зохёогоогүй байһаар. Бригадирнуудынь колхознигуудай хэһэн ажалай дүн баргаагаад лэ гаргадаг заншалтай байна. Тэрэнэй гэмээр үндэр бүтээсэ харуулдаг хүн тэрэ колхоздо үсөөн байха юм. Хүдэлмэришэ хүндэ хүсэд даалгабари үгэдэггүй, хэһэн ажалые буруугаар сэгнэдэг дээрэһээн энэ колхоз эгээ һүүлдэ гээгдэжэ, гүрэндэ үритэй байдагынь гайхалтай бэшэ болоно.

Ажалта үдэрые тоодоггүй шалтагааһаа иигэжэл гээгдэжэ ябаһан колхозууд мүн Зэдын, Тарбагатайн ба бусад аймагуудаар бии.

Эдэ дутагдалнуудые түргэнөөр усадхаха тушаа партийна, советскэ органууд болбол газартаряалангай органуудта туһаламжа үзүүлжэ, зохихо хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Түбхын түрүүндэ ажалай нормонуудые колхозууд бүхэндэ хаража үзэхэ, хэрэгтэй болоо һаань шэнээр зохёожо, колхознигуудай хамтын суглаанай үзэмжэдэ табиха шухала. Гансал алдуугүй зүб нормо, тэрэнэй дүүргэлтын шалгалта хадаа ажалай бүтээсые ургэжэ үгэхэ юм, колхозно баялигай элбэг зузаан болохо ябадалые, колхознигуудай ажабайдалай саашадаа һайжаралгые хангаха юм гээшые мартажа болохогүй. Ажалта үдэр хадаа хэн яажа хүдэлмэрилжэ байнаб гэжэ харуулжа үгэнэ. Тэрэ хадаа хэһэн ажалай сэгнэлтэнь мүн байжа, артелиин ажалые члениүүдэйнь хоорондо адли тэгшээр хубааха, хүдэлмэриин хүсые зүбөөр хэрэглэхэ арга олгоно. Ажалта үдэр хадаа хүдэлмэриин бүтээсэ дээшэлүүлхэ ябадалай хүсэтэ зэбсэгынь мүн. Тиин хүдэлмэриин бүтээсэ дээрэһээ баян бардам байха ябадал, гүрэнтэеэ хүсэд тоосохо ба ажалта үдэртөө олзо доход хубааха ябадал дулдыдадаг байна.

Тиимэ тула ажалай үндэр бүтээсэ харуулдаг хүнүүдые али болохоор урмашуулжа байха, нэмэлтэ түлбэри үгэжэ байха хэрэгтэй. „Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө ажалые улам саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай" ССР Союзай Совнаркомой 1944 оной августын 7-ной тогтоол хадаа энэ талаар хүсэтэ зэбсэгынь боложо үгэһэн ба болохошье ёһотой. Тэрэ тогтоол гараһанһаа хойшо түрүү хүнүүдэй тоо манай республика дотор хоёрһоо үлүү дахин нэмэһэн байна. Энэ хадаа манай колхознигууд ажалдаа мэргэн шадамар боложо байһыень, ажалта үдэрэй сэн ургажа байһыень харуулжа үгэнэ.

Түрүү хүнүүдые олошоруулжа, ажалай эмхидхэлэй дутагдалнуудые усадхажа, ажалта үдэрые улам бата, улам сэнтэй болгохын тула тэмсэхэ ёһотойбди. Тэрэнэй ашаар манай колхозууд улам арбин баян ба манай колхознигууд улам хүхюун сэнгүү ажабайдалтай болохо байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Советскэ Союзай Геройнуудые хоёрдохи „Алтан Одон" медаляар шагнаха тухай

Немецкэ булимтарагшадта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ Командованиин дайшалхы даалгабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэжэ, Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ абаха эрхэ олоһон Советскэ Союзай геройнуудые хоёрдохи «АЛТАН ОДОН» медаляар:

Генерал-лейтенант **Родимцов Александр Ильичые**

Авиациин генерал-лейтенант **Рязанов Василий Георгиевичые**

шагнаад, тэдэнэй дүрсэнүүдтэй бронзово бюстнуудые бүтээжэ, шагнагдагшадай түрэһэн нютагуудта табсанууд дээрэ байгуулха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1945 оной, июниин 2.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар" гэжэ ордენууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай Указай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха гэбэл:

Юһэн хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. КОВЕЛИНА Антонина Сергеевнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
2. НИЧЕПОРЧУК Ефросинья Миновнае—Улан-Удэ городой, городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.

Найман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. ВАРФОЛОМЕЕВА Аксинья Александровнае — Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолой тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ТИТОВА Татьяна Ивановнае—Иволгын аймагай «Таежник» колхозой колхозница.

Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. ИНКИНА Александра Степановнае—Прибайкальска аймагай «Красный партизан» колхозой колхозница.
2. МОЛОКОВА Рыма Никитичнае—Прибайкальска аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. МОЛОКОВА Анна Михайловнае—Прибайкальска аймагай Покровка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
4. МОЛОКОВА Аграфена Иннокентьевнае—Прибайкальска аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АСТРАХАНЦЕВА Таисья Ивановнае—Иволгын аймагай «1-ое Мая» колхозой колхозница.
2. ГОМБОЕВА Дулма Аюшеевнае—Кударын аймагай «Улаан-Таряачин» колхозой колхозница.
3. ЛОСКУТНИКОВА Анастасия Дмитриевнае—Кударын аймагай Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. МОСКВИТИНА Улита Михайловнае—Иволгын аймагай «1-ое Мая» колхозой колхозница.
5. ТЕЛЯТНИКОВА Матрёна Иннокентьевнае—Кударын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. УНАГАЕВА Фёкла Васильевнае—Кударын аймагай «Красный Пограничник» колхозой колхозница.
7. УНАГАЕВА Мария Васильевнае—Кударын аймагай «Красный Пахарь» колхозой колхозница.
8. ФРОЛОВА Клавдия Осиповнае—Кударын аймагай Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
9. ХАЛЕЦКАЯ Пелагея Петровнае—Кударын аймагай Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АЮНОВА Назифа Захировнае—Кударын аймагай «Красный Строитель» колхозой колхозница.
2. АНОСОВА Екатерина Петровнае—Кударын аймагай «Красный Пахарь» колхозой колхозница.
3. БАБЫКИНА Таисья Васильевнае—Кударын аймагай «Красный Пограничник» колхозой колхозница.
4. БАБЫКИНА Варвара Ивановнае—Кударын аймагай «Красный Пограничник» колхозой колхозница.
5. ВАНЧИКОВА Марфа Ефимовнае—Кударын аймагай «Красный Пахарь» колхозой колхозница.
6. ВЕРЕВКИНА Пелагея Максимовнае—Кударын аймагай «Красный Строитель» колхозой колхозница.
7. ДУБИНИНА Матрёна Михайловнае—Кударын аймагай «Заря» колхозой колхозница.
8. ЕВДОКИМОВА Анна Никоноровнае—Кударын аймагай Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
9. ЖАРНИКОВА Татьяна Ивановнае—Кударын аймагай Унгуркуй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
10. ЖУКОВА Наталья Алексеевнае—Кударын аймагай «Вперед» колхозой колхозница.
11. ЖАРКОВА Варвара Иннокентьевнае—Кударын аймагай «Красный Пахарь» колхозой колхозница.
12. ЖАРКОВА Екатерина Владимировнае—Кударын аймагай «Красный Пограничник» колхозой колхозница.
13. ЗИМИРЕВА Наталья Ильиничнае—Кударын аймагай Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
14. ЛАПШИНА Татьяна Иннокентьевнае—Кударын аймагай «Заря» колхозой колхозница.
15. НЕПОМНЯЩИХ Лидия Ивановнае—Кударын аймагай «Заря» колхозой колхозница.
16. СЕРЕБРЕННИКОВА Устинья Васильевнае—Кударын аймагай «Вперед» колхозой колхозница.
17. СОКОВИКОВА Ирина Ивановнае—Кударын аймагай «Вперед» колхозой колхозница.
18. ХЛЕБНИКОВА Матрёна Лаврентьевнае—Кударын аймагай «Красный Пахарь» колхозой колхозница.
19. ШАНГИНА Евдокия Ефимовнае—Кударын аймагай «Заря» колхозой колхозница.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
Г. ЦЫДЕНОВА.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин уялгые дүүргэгшэ В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан,
1945 оной майн 16.

ТОРИИН МТС-эй ТҮРҮҮШҮҮЛ

Хабарай полевой хүдэлмэри дээрэ үдэр һүни илгадгүй хүдэлмэрилжэ, үндэр бүтээсэ түйладаг трактористнууд Ториин машинно-тракторна станцида ябала олон. Түрүү ажалаараа республика соо суурхаһан залуу тракторист Михаил Новожилов Кировэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ, хабарайнгаа түсэб болзорһоо урид дүүргээд, Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Авангард» колхозуудта ошожо социалистическэ туһаламжа хүргэһэн байна. Энэ нүхэр жэлэй гурбан нормо дүүргэхэ уялгаяа үнэн хэрэгүүдээр дүүргэхын түлөө үдэртөө тарилга хэдэг, һүниндөө газар хахалдаг байха юм. Мүнөө үедэ халаан соогоо 4—5 гектар эрхим шанартайгаар хахална.

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Гомбо Папановай бригада хабарай полевой хүдэлмэриингөө түсэб 162 процент эрхим шанартайгаар дүүргэбэ. Түс бригадын түрүү трактористнууд Алексей Очиров, Дулгар Гомбожапова ба бусад үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилдэг байна.

Тэрэшэлэн МТС-эй залуу тракторист Ефим Калмынин гэгшэд Каландарашвилиин нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг юм. Трактэрай рульда түрүүшынхеэ һууһан болобошье, Ефим Калмынин үдэр ерэхэ бүри мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлэн, ажалай үндэр бүтээсэ түйлана. Һүүлэй үедэ үдэрэй 13 гектарай орондо ургэлжэ 13—17 га хүртэр тарилга хэдэг болоо.

Зүгөөр, Ториин МТС-эй элэ түрүүшүүлэй хүдэлмэри эндэхи бүхы трактористнуудта үлгэр жэшээ болоожо үгөөгүй байха юм. МТС-эй дирекци ба партийна организаци түрүүшүүлэй дүршэл шадабариие бүгэдэндэ нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулна. Тэрэшэлэн түс МТС-эй бүхы бригада болон трактористнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн хүсэд һайнаар дэлгэрүүлэгдээгүй байна. Бригада, трактористнуудай дунда хэгдэһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүн саг үргэлжэ гаргагдадаггүй, ехэнхидээ хооһон саарһан дээрэ үлэшэдэг байха юм.

О. ГРИГОРЬЕВА.

МТС-үүдэй мүрысөөн

ТРАКТОРНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИ ТУХАЙ БМАССР-эй НАРКОМЗЕМЭЙ МЭДЭЭН

1945 оной июниин 1.

МТС-үүд	Тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)	15 хүсэтэй трактораар элдүүрилэгдэһэниинь (гектараар)
Саянтын	69,8	171,8
Иволгын	57,1	125,8
Хэжэнгын	51,5	103,3
Сэлэнгын	45,2	99,3
Хонхолойн	44,4	88,3
Түнхэнэй	44,0	100,0
Гашейн	43,7	81,9
Кыренскэ	42,2	96,4
Селендумын	41,9	82,3
Үдын	41,3	82,2
Ториин	41,2	60,7
Ехэ-Кударын	39,6	80,2
Эгэтын	39,1	71,5
Кабанскын	38,9	84,6
Окино-Ключевскэ	38,7	74,2
Бичурын	37,8	84,3
Ново-Брянска	37,3	74,5
Суулгын	35,6	69,6
Бага-Куналейн	34,8	73,0
Куйтунска	34,5	52,8
Хориин	33,5	68,0
Чесанын	33,2	61,2
Итанцын	32,3	61,0
Тимлюйскэ	32,1	62,6
Жиримскэ	31,0	57,8
Курбын	30,3	66,0
Тарбагатайн	27,9	53,6
Үшөөтэйн	27,6	55,3
Баргажанай	26,7	43,0
Сагаан-Усанай	25,8	50,7
Ехэ-Куналейн	25,5	52,4
Кяхтын	21,9	44,3
Закаменай	17,3	26,1
Хамта	37,8	75,2

* * *

Закаменай, Кяхтын, Ехэ-Куналейн, Сагаан Усанай, Баргажанай МТС-үүдэй илангаяа ехээр хожомдожо, хамагай хойно ябаһаниинь дээрэхи мэдээнһээ элирнэ. Тиимэдэ түс МТС-үүд гүнзэгы гээгдэлээ һаяар усадхажа саашанхи полевой хүдэлмэринүүдтэ түрүүшүүдтэй зэрэгшэхэ уялгатай.

Советскэ Союзай һонин

ГУТАЛАЙ ЭРХИМ ҺАЙН ХЭБ МАЯГ ЗОХЕОХО ТУШАА КОНКУРС

РСФСР-эй Совнаркомой дэргэдэхи промкооперациин Управлени болбол эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй болон үхибүүдэй гуталай эрхим һайн хэб маяг зохёохо тушаа конкурс соносхобо. Конкурсда табигдаха хэб маягуудай үндэһэн условинь хадаа үзэмжэтэй һайхан ба бүхэ бэхи шанартай зохидхон түхэлтэй байха юм.

Түс конкурсда гутал оёдог артельнууд промкооперациин предприятинуудаар болон бусад организацинуудаар хүдэлмэрилдэг мастернууд ба хэбшэд, мүн тэрэшэлэн кооперированиие бэшэ кустарнууд уригдаха байна. Гоё һайхан гуталай эрхим хэбэй түлөө 3-һаа 15 мянган хүртэр түхэритэй шан ба эрхим һайн колодкын түлөө 2-һоо 5 мянган түхэриг шангууд үгтэхэ байна.

Түс конкурс болбол сентябриин 1-һээ 15 хүртэр үнгэргэгдэхэ юм.

Гитлеровскэ булимтарагшад Тула городые бэһэлээд байхадаа эртэ урда сагһаа хойшо суутай самовар бүтээдэг фабрикые бүримүһөн шахуу һандаргаһан байгаа.

Мүнөө үедэ түс фабрика өөрынгөө үйлэдбэри заһабарилжа, гаргаха продукциингаа тоо олошоруулжа ба ассортиментээ үргэдхэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Отжигальщица Т. И. Тарутина гэгшэ самоварнуудые эльгээхээ бэлэдхэжэ байна.

П. Лисенкинэй фото (ТАСС-эй фотохроника).

СВИРСКЭ ГЭС-ТЭ ЗЭГЭЭН ТҮРҮҮН ХҮСЭТЭ ТУРБИНА ҮГТЭБЭ

Сталинай нэрэмжэтэ Ленинградска металлическа заводто һэргээн бэдхоогдожо байгаа Свирскэ гидроэлектростанцида үгтэхэ хүсэтэ турбина эгээн түрүүшынхиеэ бэлэн болобо. 27,5 мянган киловатт хүсэтэй турбина болбол бомбонуудай таһархэдэ ба артиллерийскэ һомонуудаар айхабтар ехээр гэмтээгдэһэн байгаа. Олон тоогой детальнуудые шэнээр бэлэдхэхэһээ гадна, зарим хубиинь шэнэдхэн һэргээһэн байха юм.

МОСКОВСКО ШУЛУУ НҮҮРҺЭНЭЙ БАССЕЙНЫН ШАХТНУУДАЙ ПАРТОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ СЕКРЕТАРЬНУУДАЙ СЕМИНАР БОЛОБО

Һаяхан ВКП(б)-гэй МК-гээр татагдаһан Московско шулуу нүүрһэнэй бассейн дээрэхи ВКП(б)-гэй ЦК-гэй парторгануудай ба парторганизациин секретарьнуудай семинар дүүрэбэ.

Семинар дээрэ шахтнуудай партийна хүдэлмэрилэгшэд болбол партийна байгуулалтын, партийно эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэринүүдэй дүй дүршэл тухай лекцинуудые шагнаад, шулуу нүүрһэнэй ажаүйлэдбэриин парторганизацинуудай ажал-ябуулганууудай дүй дүршэлтэй танилсаһан байна.

Семинар дээрэ ниитэ-политическэ темэтэй, мүн тэрэшэлэн экономическа асуудалнуудаар лекцинууд уншагдаһан байна гэбэл: продукциин үнэ сэн ба хозрасчет тухай, хүндэ ажалай процессуудые механизировалха тухай, шахтнуудаар ажалай үндэр бүтээсэнүүдые дээшэлүүлхэ замууд тухай болоно.

Һүүлэй хэдэн һарын туршада ВКП(б)-гэй МК-дэ химическэ, бүд нэхэхэ, энергетическэ ажаүйлэдбэриин предприятинуудай парторганизацинуудай секретарьнуудай, МТС болон совхозуудай парторганизацинуудай секретарьнуудай семинарнууд үнгэргэгдэһэн байха юм.

Һаяар железнодорожно транспортын партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай семинарнууд болоһонь

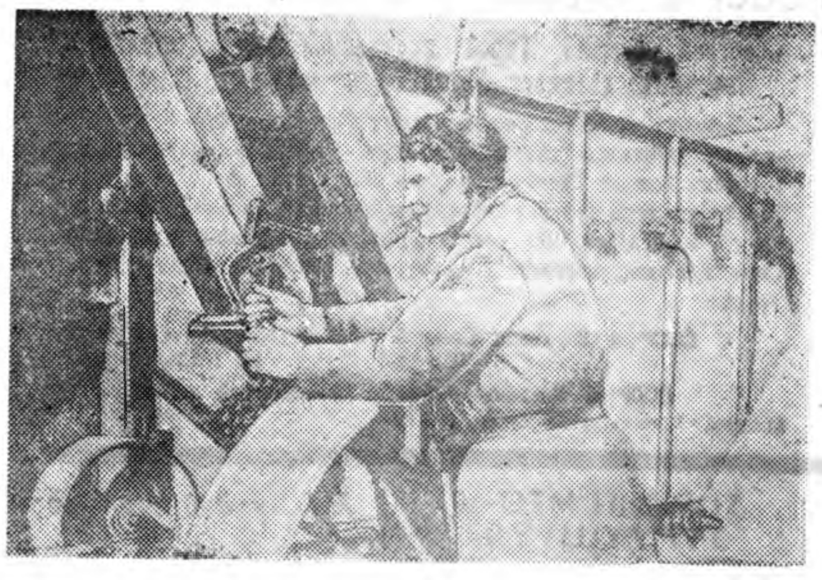
СОВЕТСКЭ ЗАПОЛЯРЬЕДЭ ШЭНЭ ПОСЕЛОГУУД БИИ БОЛОО

Холын Тундрада Колымы голой баруун эрьедэ, дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ шэнэ посёлогууд бии болоожо Нижне-Колымска районой центр болобо. Тэрэ хадаа үшөө географическа карта дээрэ оруулагдаагүй юм. Һаяхан болтор шэрүүн хүйтэн һалхин шуурганда үлеэгдэжэ, томохон модонуудай ургажа байһан хооһон газар эндэ байгаа бэлэй. Тиимэһээ түс посёлогто «Кресты Колымские» гэжэ нэрэ үгтэһэн байха юм. Мүнөө эндэ Советскэ, Дзержинскиин нэрэмжэтэ, Набережная гэжэ гурбан үргэн үйлсэнүүд, тэрэшэлэн гоё һайхан радиостанциин, гостиницын, Севморпутиин байшангууд жэрижэ байнад.

Һургуулиин, клубай томо барилганууд баригдажа эхилээ. Мүн универсальна магазинай байшан баригдажа байна. Хэлхеэ-холбооной Управлени болбол эндэ мүнөө жэлдэ радиотрансляционно узел байгуулха түсэбтэй.

ХОЙТО ОСЕТИДЭ ШЭНЭ ЖУРНАЛ ГАРАДАГ БОЛОО

Хойто Осетиин советскэ уранзохёолшодой союз болбол осетинскэ хэлэн дээрэ хэблэгдэдэг литературно-уранһайханай ба ниитэ-политическэ удхатай һара бүхэндэ гаргагдадаг «Мах Туг» гэжэ журнал хэблэжэ эхилбэ. Тэрэшэлэн ород ба осетинскэ хэлэнүүд дээрэ «Агитаторай блокнот» хэблэгдэжэ эхилээ. Журнал болон «Агитаторай блокнодой» түрүүшын номер хэблэлһээ гаргагдаба.

Ехэ-Куналейн МТС-тэ комбайн заһабарилга үнгэргэгдэжэ байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Аймагай суута комбайнер А. Е. Болонев гэгшэ комбайнай молотилкын частьнуудые заһабарижа байна. Нүхэр Болонев үнгэрэгшэ жэлдэ өөрынгөө «Коммунар» гэжэ комбайнаар 328 га газарһаа үндэр шанартайгаар таряа хурлажа абаха зуураа 600 килограмм горючи арбилһан юм. А. Поповой фото.

Ороо̄һото тарилгаяа амжалтатайгаар дүүргээбди

Верховно Главнокомандалагша нүхэр Сталинай арад зондо хандаһан хандалгада харюу болгон манай артелиин члэнүүд хабарай полевой хүдэлмэриие агротехническэ эрхим болзорнуудта һайн шанартайгаар дүүргэхэ социалистическэ уялга абаһан юм. Тэрэнһээ хойшо таряалажалай бүхы бригада звенонүүдаар социалистическэ мурысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрэһэн. Колхозой агитаторнууд тарилгын эхилһэнһээ хойшо поли дээрэ гаража, колхозникүүдэй дунда уншалга болон хөөрэлдөөнүүдые таһаларгагүйгөөр үнгэргэжэ, тэдэниие мүнөөнэй оршон байдалтай һайнаар танилсуулһанһаа гадна ханын газета, дайшалха хуудаһанууды гаргаж, түрүү колхозникүүдэй дүршэл арууйлаг ба тарилгые һаатуулагшадые элирүүлэг дэг байна.

Бригада, звено болон колхозникүүдэй дундахи социалистическэ мурысөөнэй дүнгүүд табан хоног бүри гаргагдажа, түрүүлэгшэдэ шан үгэдэг ба тэдэнэр хүндэлэлэй доскада бэшэгдэдэг, тэрэшэлэн мурысөөндэ илаһан бригадада колхозой правлени ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдаад һэн.

Тарилгын шанар тушаа энэ жэлдэ онсо анхаралаа табяабди. Колхозой правлени ба шанар сахиха инспекторнуүд бригада, звено, плугшан, борнойшон, сеялкашан бүхэнэй хүдэлмэриин шанар саг үргэлжэ шалгадаг байха юм.

Колхоз соохи социалистическэ мурысөөндэ Хэжэнгын МТС-эй нүхэр Аюшиевай хүтэлбэрилдэг тракторна бригада илажа гараа. Энэ бригада хабарай полевой хүдэлмэриин эхилһэнһээ хойшо МТС-эй директор ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг баринхай.

Газар хахалагшадай дундаһаа залуу плугшад Б. Эжиев, Ц. Д. Ямпилов гэгшэд түсэгаар шалгарба. Эдэнэр үдэрэйнгөө нормонуудые үргэлжэ үлүүлэн дүүргэжэ гараа. Тэрэшэлэн плугшад Цыванова, Ямпилова, Цымпилов гэгшэд дээрэ дурсагдагша газар хахалагшад-залуушуулһаа гээгдэнгүй байна.

Хабарай полевой хүдэлмэридэ бүхы колхозникүүдэй эдибхитэй-гээр хабаадалсажа, үндэр ургасын түлөө үдэр һүнигүй тэмсэһэнэй ашаар, манай колхоз ороо̄һото культурануудай түсэб бүрин-гөөр дүүргэбэбди. Тэрэшэлэн ороо̄һото культурануудай тарилга болзор соо эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, шадаа. Һэлэр техническэ, овощной, тэжээлэй культурануудай тарилга хэжэ дүүргэхэмнай.

Бидэнэр тарилгаяа дүүргэһэнээ һанаагаа амаржангүй, тэрэнэй хойноһоо саашанхи харууһалга һайнаар эмхидхэхэ хэмжээнүүдые абажа байнабди.

Мүнөө жэлэй тарилгын бүртэг үбһэнэй түүлгэдэ һурагшад ба үбһэд хүгшэд олоор хабаадуулагдаха байна. Эдэнэр олон ондоо бригада ба звено болон тэһарха юм. Колхозой правлени ба партийна организаци тарилгын бүртэг үбһэ түүхэ хүдэлмэридэ түсэгаар шалгарһан түрүүшүүлдэ урмашуулан шан олгохо байна.

Манай артелиин бүхы члэнүүд тарилгынгаа хойноһоо һайнаар харууһалжа, үндэр ургаса хурааха хэрэгтэ эдибхитэйгээр оролсоноой.

Ц. ЭРДЫНИЕВ, Хэжэнгын аймагай «Комсомол» колхозой түрүүлэгшэ.

Тарилгын ургажа байха үедэхи борнойлго эхилбэ

КАБАНСК. (Телефоноор абтаба). Аймагай колхозуудай тарилга жэгдэ һайнаар ургажа байна. «Майн 1» колхозой эртын ороо̄һото культурануудай гараса бүри һайн. Мүнөө энэ артелиин члэнүүд тарилгын ургажа байха үедэхи борнойлго эхилһэнэй үнинэн болобо.

Тэрэшэлэн «Путь социализма» колхоз тарилгын ургажа байха үедэхи борнойлгодо орожо, түрүүшын хэдэн гектар борнойлһон байна.

Һаяар аймагай бүхы колхозууд энэ борнойлгодо орохо ба тарилгын бүртэг үбһэ түүжэ эхилхэнэ.

А. КАПУСТИН.

Ч. Цыдендамбаев

Эхэ—героиня

(Поэмын отрывок)

* * *

Хэн арбан хүүгэдэй
Улаан хасар таалааб?
Хэн арбан хүүгэдэй
Золтой замые заагааб?
Хэн арбан хүүгэдтэ
Үльгэр домог дуулагааб?
Сагаан амтан хүхөөрөө
Садхаахажа һугааб?
Манай баян колхоздо
Энэ хүгшэн байдаг юм,
«Эрхим арбан хүүгэдэй
Эхэб»,—гэжэ һуудаг юм.
Эсэгэ Сталинай ашаар таа,
Эхэ—Герой болоол та!
Олон зондо магтаалта,
Омог алдар олоол та!

Алдар солото эхынгээ
Хүүгэд тухай хэлээл.
Ашата эхэдээ элгэһэн
Олон бэшэгынь харяал.
Хүрин ногоон конвертһээнь
Хүүгэдэй нюдэд һаргана.
Холоһоо ерэһэн бэшэгүүдһээ
Эхын зүрхэн жаргана.
Аятай залуу почтальон:
«Арбаад бэшэгүүд ерээ»—гэж.
«Уншажа ханаханъ гарахагүйт!»
Урматай эхэнь энеэгээ.
Хэтэ хүбүүнинь, хаанаһаа,
Хэзээ бэшэг табяа хаб?
Ямар баяр хүүлгэжэ,
Юу хэлээ, захяа хаб?

1.

Бултанай аха түрөөшэ
Булад нэрэтэй хүбүүнинь,
Дулаахан хатуу дайн дунда
Дүрбэдэхи жэлээ ябаал даа.

«Хүндэтэ буурал эхэмни,
Хүлеэгээд намаяа байл»—гэнэ.
«Һайхан эхын юрөөлөөр,
Һомон намһаа зайлана».

2.

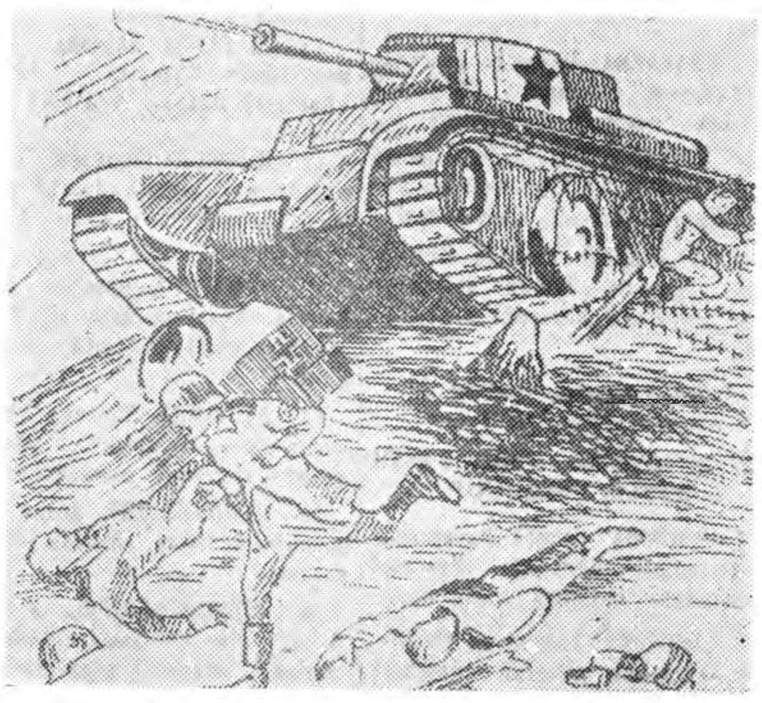
Үндэр хүхэ тэнгэриин
Үүлэн дундуур шууяайжа.
Газар дайдын доробсо
Габьяата эскадрилин үнгэрнэ.

Тэрэнэй дунда миниишье
Түхэб хүбүүн нисдэнхэй.
Агаарта ушарһан дайсадаа
Алдахагүйгөөр шидэнхэй.

3.

Зоя нэрэтэй мед-сестра
Зоригтой дайнда ябаа юм.
Шархатаал үнэһан боецуудые
Шадамар бэрхээр абараа юм.

Халуун һэжэлүүд тэрээнэй
Хасарайнь өйгүүр зөөлөөр һэн.
Хара утаан тэрээнэй
Толгой дээгүүр мушхараа һэн.

4.

Дүрбэдэхи үринни
Дүтэ өйрөхэн байбашье,
Ажалдаа багаа сулөөгүй.
Ашата эхэдээ ерэдэггүй.

Сэржүү нэрэтэй басаганинь
Иркүү горолһо бэшэнэл ха.
Дуралһан ажалаа эжыдэ
Дууһайнгаа үгэнүүдээр хэлэнэл ха.

5.

Сэрэгэй заводто хүдэлдэг
Сэсэгмаа басаганинь ерэдэггүй.
Хаана байдагаа юундашьеб.
Хайрата эхэдээ бэшэдэггүй.

Электро-провод хүнхинэжэ
Заводой гудок шэнхинэжэ,
Эрхим стахановка Сэсэгма,
Өнэ хүдэлдэг гэдэг даа.

6.

Эржэн нэрэтэй басагамни
Эндээ, түрэл колхоздоо.
Хүдөө талын гвардеец,
Хүчтэн бушуу комбайнер!

Хүсэтэ комбайн машиныи
Хүлүү шинигнээ дуулахада,
Хүсэһэн эдеэтэ колхозуд
Хүүгүүгөө дохин хүлеэдэг.

7.

Шуухан дуулан эшэнэн,
Шуурата хүйтэн хойто зүг.
Саһата манаар эбхэрһэн,
Сагаан һаарал хойто зүг.

Хабтагай мүльһэн ольтирог
Хабатай дулаахан байшан бии.
Сэнтэһэн буурал байшан соо
Цырен нэрэтэй радист бии.

8.

Таня басагыем үхибүүд
Танихашье байгаа ёһотойта.
Улан-Удэдэ тэрэмни
Алба тушаал ябуулдаг.

Эльгээн дурсынь харахадаа
«Энэмни хэн бэ» гэмээр юм.
Гурбадахи жэлэр городто
Гурим сахидаг милиционер юм.

9.

Эхэдээ туһатай басаганинь
Эрхэ жаахан Намсудайнь,
Эхын һургуулида оронхой.
Уншадаг бэшэдег болонхой.

Аханартаа зүрхэнһөө
Атаархажа ябадаг ха.
Эгэшэнэрэйнгээ ажалые
Урмашажа харадаг ха.

10.

Эгээ бишыхан хүүгэнинь
Эхынгээ өйро мансы соо.
Үйн хүһэн үргатай
Угаа зээлэн үлгы соо.

Эхэнь хүбүүгээ тэбэрижэ
Энхэрэн тааламн бөөмэйлнэл:
«Аханарһаа дутахагүй
Агуу герой хүүхэмнил».

* * *

Арбан хүүгэдые тэнжээһэн
Ашата буурал эхэмнай
Удаан хаһы һүнинүүдые
Унтаха нойргүй үнгэргөөб?

Барас арсалан зоригто
Баатар хүбүүдые хүмүүжүүлһэн,
Золтой суутай Эхэ-Героиня
Зон арадтаа алдаршаг!

* * *

Уданшьегүй паровозууд
Улаан тэргээ угзархал,
Габьяата эхын хүүгэдүүд
Газар бүхэнһөө суглархал.

Бурят ужаам оронһоо,
Буурал һайхан эжыдэө,
Солото баатар хүүгэдынь
Сохом булгадаа хамтархал.

Эхэнь ямар баяртай,
Гэшүүр дээрээ гаргаа аб?
Хэсүү баатар хүбүүдээ
Хэр шангаар тааламаб?

Хүндэтэ айлшадые угталсахаяа
Хүүгэдүүд бултаараа ерээрэй!
Уулзаһан баярынь өөһэдөө
Уран шүлэгтөө бэшээрэй!

Гэрэлтэ дуһалнууд

Наян гурба наһандаа
Нархан баабай уяраа.
Арадай баяр үзэһэндөө
Арюун зүрхэнь долгилоо.

Баяртай досооонь тэсэнгүй
Уралнуудынь һалганаа.
Баабайн хүсэндэ диилдэнгүй
Нюдэнһөөнь дуһалаа.

Аша үрэнэрөө асаржа
Нөөсэ архяа аягалаа.
Аалихан сэсээр хэлэжэ
Манай сайхаа хүдэлгөө:

—Баярлаһан хирээ бархирха
Гэгшэ бэлэйл үгэдүүд,
Баярлаһан миниин бархирха
Гайхалтай бэшэл, хүүгэдүүд!

Нлалтын һэрүүл үзэрые,
Эды һайхан золые,
Үзэһэн юугээр тэнтэбб,
Хараһан юугээр сэнтэйб!

Зол жаргал мандаг лэ,
Зоболон тодхор тонилог лэ!
Арад зоныйнгоо түлөө,
Сталин багшынгаа түлөө

Духаранууды үргэгты,
Дуүһатарынь бариггты.
Ёохор дуугаа татагты,
Цайр на...а эхилэгты.

* * *

Абын нюдэнһөө дуһаһан
Гэрэлтэ сэгээн дуһалнууд
Арадай баярһаа мүндэлһэн
Золой дээжэ бэшэ гү?

Шираб НИМБУЕВ

Специалистын зүбшэл

Гречиха хайшан гэжэ тарихаб

Гречиха гэдэшэ крупэйн культура болохо юм. Энэ хадаа богони саг соо ургадаг, хүйтэндэ хэбэргэ, шингтэй хүрьһэн ба дулаандаа дуратай өөрэ янзын ургаса болоно. Энэ культура тарилһанай һүүлдэ газар болбол бүртэг үбһэгүй сэбэр болодог юм.

Хэдэн олон колхозууд ба хүдөө ажалай түрүүшүүл гречихын үндэр ургаса туйлажа орон соо суурхадаг байна.

Сумско областиин Коминтернын нэрэмжэтэ колхоз 1940 ондо 15 гектарһаа га бүриин 27 центнер ургаса абаа һэн. Воронежско областиин «Пахарь» гэжэ колхозой звеньевой Кочеткова гэгшэ гектар бүхэнһөө 27 центнер гречиха хураабан байна. Мүн манайшье эндэхи түрүүшүүл гречиха ехээр хураадаг дүршэлтэй болоо. Тарбагатайн аймагай «Доодо-Жиримэ» сельсоветэй Калининай нэрэмжэтэ колхоз 1943 ондо 180 гектарһаа га бүриин 9 центнер гречиха абаа һэн. Энээн шэнги жэшээнүүд республика соо яһала олон.

Гэбэшье, гречихын ургасын дундаж зэргэ бусад ороо̄һото культуранудһаа нилээдгүй гээгдэнэ. Энэ юунһээб гэхэдэ, зарим колхозуудай гречиха тоолдоггүй ябадалнуудһаа болоно. Республикын олонхи колхозууд гречихын тарилгые мүүдаха хуушарһан газарта хэдэг ба тэрэнэй агротехникые сахидаггүй байха юм.

Гречихые эльбэлиг хара шоройтой газарта тариха хэрэгтэй. Тиихэдэ энээниие олон жэлэй үбһэ ногоо тарилһанай удаа гү, али пар дээрэ тарилһан намарай хара тарилһанай орой тарилдаһан гү, али бүртэг үбһэндэ ехээр хэрэглэһэн байгаа һаа, гречиха тариһан түлада дахин гүнзэгыгээр хахалха хэрэгтэй. Хабар эртэ культиваци хэгдэһэн гү, али хахалагдаһан газарта бүртэг үбһэн ехээр ургадаг юм. Тэрэнтэй тэмсэхын тулада гречиха тарихынгаа урда тэрэ культиваци хэхэ гү, али борнойлхо хэрэгтэй. Тэрэшэлэн хатуужаһан газарта культиваци хэхэ шухала.

Дурсагдагша культура үтэгжүүлһэн газарта ехэ дуратай юм. Тиимэ хадань культиваци хэхэ ба хахалылтга урда тэрэ гречиха тариха газарта нэгэ гектарта 15—20 тонно эһэһэн шабхэ, табаг зургаан центнер хэмжээтэй үнэһэ оруулха шухала. Сэсэгээжэ байха үедэнь нэмэлтэ тэжээл болгон үнэһэ үгэхэдэ болоно.

Гречихын үрһэн бүртэг үбһэн ба бусад холисонуудһаа һайнаар сэбэрлэгдэжэ тарилгын кондици хүргэгдэһэн байха ёһотой. Тарилгыень рядовой ёһоор хэдэг юм. Энээнийе ябашье сасан тарижа болохогүй.

Рядовой ёһоор тарилга хэхэ гречихын нормо нэгэ гектарта 70—80 килограмм, үргэн, рядна тарилгада 50—60 килограмм байха ёһотой.

Гречихын тарилгын бүртэг үбһые хоёр дахиһаа үсөөн бэшэ түүхэ хэрэгтэй.

Энээниие гэхэгүйн тулада хуурай сагта үлөөгүүр ба үдэшэлэн хураадаг юм. Ороо̄һонойнь һурбаһан һааһан хэдэг үрэнэй үнэгэй болоод байхада хураажа эхилхэ хэрэгтэй. Сабшагдаһан гречихын бултанайнь хатахые хүлеэнгүй хоёр-гурба хоног байһаа бэлэ бэрхаажаха хэрэгтэй байна. Удаань хүсэд хатааһаад бухалааха хэрэгтэй.

Энэ жэлдэ манай республикын колхозууд нилээдгүй ехээр гречиха тариха ба тарижашье байна. Бүчурын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Кударын, Зэдын, Жоринн аймагуудай гречихын тарилга нилээдгүй ехэ болоо.

Республикын колхозууд гречихын тарилгада шухала анхарал табижа, энэ культурые агротехникын заабари соо тариха ба тэрэнэй удаадахи харууһа орохо һайнаар үнгэргэхэ зэргэтэй.

Агроном В МАМИЛОВ.

Дэлхэйн тон томо ехэшүүлэй аймаг

Газар дэлхэй дээрэ миллион хахадаһаа үлүү зүйл түрэлэй адууһа амитад, зуу мянган эдэб түрэлэй модод бургааһад, үбһэ ногоон ба водорослинууд, тэдэнэй дунда гайхамшаг ехэ абарга томо амитад ба ургамалнууд байдаг юм. Далайн өөрто байдаг тон үндэр водорослиин хэмжээнь 300 метр болодог. Далайн хаб загаһан 100 тонно шэнгүүртэй, утааһаа 30 метр болодог.

Хуурай газарай эгээл үндэр модон болохо секвоя гэдэг Хойто Америкада ургадаг. Энэ модоной үндэрынь 150 метр юм. Уэуртаа бүдүүнинь 30 метр болоно. Тэдэ үндэр амитан жирафф юм. Тэрээнэй үндэрынь 6 метр. Газарай эгээл хүндэ бөөгэй амитан заан болоно.

Дэлхэйн тон ахир бишиихан амитад

Тон бишыхан амитад—микробууд болоно. Тэдэнэр юрын нюдөөр харагдадаггүй. Нэгэ дуһал үһан соо заримдаа хэдэ мянган микробууд байдаг. 100 миллиард ниимэ амитад хамтаржа граммай зуунай хоёр хубиин шэгнүүри болодог. Бэе хэмжээгээрээ энэ зэргэ химдануудшье һаа, зарим микробууд аюулта үбшэ хүргэжэ болодог. Микробуудай утань миллиметрэй 10—20 мянганай нэгэ хуби болоно.

Эдэ микробууд тон ехэнгүүд микробуудта тоолгдоно. Бишихан микробуудыень микроскопоор (томо болгодог дурамаар) хараха аргагүй жэжэхэн байна. Миллиметр бүхэндэ тэдэ жэжэхэн микробууд 50 миллион хүртэрөө багтаха жэшээтэй юм.

(«Колхозной календарьһаа»).

—ХИЛЫН СААНА—

ЯПОНИТОЙ ДАЙЛАЛДАЖА БАЙҺАН ТУХАЙ ГРЕЧЕСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН МЭДҮҮЛГЭ

ЛОНДОН, июнийн 3. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Япони болон Грециин союзнигуудай хоорондо дайнай эхилхэһээ хойшо Греци болбол Японитэй дайн сэрэг хэжэ байһанда бээ тоолоно гэжэ грецескэ правительствэ соносхобо. Японидо эсэргүү сэрэгэй хэдэ-хэдэн операцинуудта грецескэ флот хабаадалсаһан байна гэжэ хүүлита мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

ДАМАСКҺАА ФРАНЦУЗСКА СЭРЭГҮҮДЭЙ НҮҮЖЭН ТУХАЙ

НЬЮ-ЙОРК, июнийн 3. (ТАСС). Дамаскһаа Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Французска сэрэгүүд ба хуягта танкова частьнууд Дамаскһаа нүүжэ эхилбэ. Французска ябган сэрэгүүд ехэхэн сандаралые бэедээ татахагүйн тула һүниндөө нүүнэ, танкова частьнуудынь үдэрэй сагта нүүнэ. Дамаскһаа 8 мильдэ байһан Мезза гэдэг аэродромой саада тала хүртэр тэдэ сэрэгүүд сухариба.

Гадаадын хронико

Польско социалистическэ партиин (ППС-эй) военоско комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр болон секретарьнуудай бүхэпольско зүблөөн Варшавада болобо. Партиин генеральна секретарь Матушевский гэгшэ тус зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа демократическа партинуудай бэогые бүхэжүүлжэ ябадалай зайлашагүй хэрэгтэй байһа тухайһан тэмдэглэбэ. Польско социалистическэ парти болбол 140 мянган шахуу члэнүүдэр ургаһан байна гэжэ тэмдэглэбэ. ППС-эй центральна гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Остеска-Моравский болбол июнийн 29-дэ болохо ППС-эй съездэй хэлэлсэхэ асуудалнуудые тодо һонорор элирүүлэн хэлэбэ.

* * *

Һаяхан гурбан элитэ гитлеровецүүд Аргентинын столица болохо Буэнос-Айресте тэрьедэн зугадажа ошобо. Бусад 26 гитлеровецүүд Мисионес гэдэг аргентинскэ провинцида хоргодохо газар олоо. Тэдэнэрһээ урид Аргентинагаа тэрьедэжэ арилһан олохон тоото гитлеровецүүд тэндэ байжа байгаа.

* * *

Франциһаа һужа байһан румынүүд болбол гитлеровецүүдтэй ба Вишин правительствотай харилсаатай байһан румынүүдые Румыниида буцаагаад, тэндэ сүүдлэхэ тэһэн гүйлтэй хандалгые румынска правительстводо эльгээбэ. Тэдэ хүнүүд хаалга Михай Антонескуда гестапын Парижахи таһагһаа хэлэн зуугаад мянган франкнуудые абаһан байна. Румынска зарим гитлеровецүүд болбол немецүүдэй диилдэжэ эхилхэлэер Испанида тэрьедэжэ арилһан ба тэргээдүүлынь Франциида үлэһэн байна.

* * *

Фашизмда эсэргүү Югославиин Арадай Суллөөлтын вечын Президиум болбол СССР ба Югославиин хоорондо культурна холбоо бариса ба ахалуулгэй нүхэсэлые бэхижүүлхэ хэрэгтэ гаргаһан габьяагайнь түлөө «Ахадуугэй нэрэдэ» гэдэг орденоор украинска артистнуүд Литвиненко-Вольгемут, Паторжинский, Шумский, Гончаренко, Масленникова ба бусадые шагнаха гэжэ доттоо.

* * *

Элитэ литератор Людмил Стоянов түрүүтэй болгар болгарска уранзохёолшод Белградта ерэбэ.

* * *

Польшодо Быгощ шадар шэнэ могила олдобо. Гитлеровецүүдээр алагдаһан 2.000 хүнүүдэй үхэрнүүд тэрэн соо байба.

* * *

Англиска уһан сэрэгэй флотой 730 корабльнууд дайнай үедэ шэнгэгдэбэ гэжэ англиска адмиралтейство соносхобо. Англиска доминионууд ба Инди хадаа 46 корабльнуудые гээһэн байна. (ТАСС).

Партком, заводоуправлени, профсоюзай завком ба ВЛКСМ -эй комитет болбол ВКП(б)-гэй ЦК-гэй парторг ба заводой партокмой секретарь нүхэр **Иван Евстигнеевич ЗОБОВОЙ**

энэ оной июнийн 3-ай һүни наһанһаа нүгшэһэн тухай гашуудалтайгаар мэдээсэнэ. Июнийн 5-ай 6 часта ПВРЗ-гэй Техникын байшанһаа бөөһынь гаргажа худэлүүлхэ байна.

Партком, Заводоуправлени, завком ба ВЛКСМ-эй Комитет.

ВКП(б)-гэй Улан-Удын горком ба ВКП(б)-гэй Заводско райком болбол большевистскэ партиин үнэн хүбүүн, городой партоорганизациин эдибхитэй член, парткомой секретарь ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ПВРЗ дээрэхи парторг нүхэр **Иван Евстигнеевич ЗОБОВОЙ** наһанһаа нүгшэһэн тухай мэдээсэжэ, гэр бүлэнэртэнь гашуудалаа мэдүүлнэ.

ВКП(б)-гэй Улан-Удын горком, ВКП(б)-гэй Заводско райком.

Харюусалгата редактор **Ц. Г. ГАЛСАНОВ.**

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина,35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. ответ. редактора—7-89, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.).

Н—00369. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.